

SMULKIOSIOS MOTORIKOS LAVINIMO ĮTAKA IKIMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ KALBOS RAIDAI

Aušra Stankevičienė,
Raimonda Sadauskienė (*vadovas*)
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Pedagogikos katedra

Tyrimo tikslas. Atskleisti smulkiosios motorikos lavinimo įtaką ikimokyklinio amžiaus vaikų kalbos raidai.

Reikšminiai žodžiai: ikimokyklinis amžius, kalbiniai gebėjimai, kalbos raida, smulkioji motorika

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros analizė.

Rezultatai ir / arba išvados. Smulkiosios motorikos raida susijusi su chronologiniu vaiko amžiumi, sudėtingesni įgūdžiai įgyjami tuomet, kai jau įvaldyti paprastesni. Bendrosios motorikos pagrindu formuojasi smulkioji motorika: rankų ir kalbinė motorika. Kiekvieną motorinį įgūdį vaikas išmoksta ankstesniųjų įgūdžių pagrindu. Vaikų kalbos raida vyksta tokiu pačiu principu kaip ir motorikos raida, kalbiniai gebėjimai formuojasi nuo stambesnių ir einama prie smulkesnių, Sparčiausiai vaikų kalba tobulėja ikimokykliniame amžiuje. Mokslinės literatūros analizė parodė, kad smulkiosios motorikos lavinimas turi didelę reikšmę kalbinių gebėjimų ugdymui. Ikimokyklinio amžiaus vaikai, kurių kalbos raida sutrikus, turi prastesnius smulkiosios motorikos įgūdžius.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Pastaruoju metu pastebima tendencija, jog ikimokyklinio ugdymo įstaigose sparčiai daugėja vaikų, turinčių įvairius kalbos raidos sutrikimus. Lietuvoje 2013-2014 m. didžiausią SUP, turinčių mokinių dalį (49,5 %) sudarė vaikai, turintys kalbos ir kalbėjimų sutrikimų (Lietuvos statistikos departamentas, 2014) (Kairienė, 2015). Tad ši problema yra labai svarbi ir aktuali. Mokslinės literatūros duomenimis vaikų kalba, bei kalbiniai gebėjimai (kalbos supratimas, ekspresyvioji kalba) labai glaudžiai siejasi su smulkiosios ir bendrosios motorikos lavėjimu (Kafemanienė ir Raseckienė, 2008). Kalbos trūkumus gali lemti motorikos sutrikimas (Baranauskienė, Mockevičienė Požerienė ir Ostasevičienė, 2009). I. Simanauskaitė (2012) pažymi, jog lavinti smulkiają motoriką būtina, nes tai skatina ne tik motorinio centro veiklą, bet ir kalbines galimybes. Praktinis darbo reikšmingumas: darbe išanalizavus mokslinę literatūrą atskleidžiami svarbiausi ikimokyklinio amžiaus vaikų smulkiosios motorikos ir kalbos raidos aspektai, teigiama smulkiosios motorikos lavinimo įtaka, bei pedagogo vaidmuo šiame procese.